

1. ΘΕΜΑ

Ουσιαστικά σε *-ος/-οι*: αρσενικά, θηλυκά και κοινού γένους

2. ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ

ο ουρανός, ο χώρος, ο άνθρωπος

η οδός, η λεωφόρος, η είσοδος

ο/η ηθοποιός, ο/η σημαιοφόρος, ο/η πρόεδρος

3. ΕΠΙΠΕΔΟ-ΒΑΘΜΟΣ ΔΥΣΚΟΛΙΑΣ

Επίπεδο αρχαρίων, και πιο συγκεκριμένα Α΄ ΚΕΓ και 1-2 ΕΚΠΑ

4. ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΗ ΓΝΩΣΗ

Γενικά

- Κλίση ουσιαστικών

Ειδικότερα

- Μορφολογικές τάξεις ουσιαστικών
- Κοινή κλίση αρσενικών και θηλυκών
- Μορφολογική διάκριση του γένους

5. ΠΙΘΑΝΑ ΛΑΘΗ

(α) ο μαθητής μπορεί να εκλάβει ένα ουσιαστικό σε *-ος* ως αρσενικό, εξαιτίας της υψηλής συχνότητας της κατάληξης στα αρσενικά: λ.χ., **ο μέθοδος*.

(β) υπεργενικεύοντας τις καταλήξεις του πληθυντικού των θηλυκών, μπορεί να παραγάγει τύπους όπως *οι μέθοδες, οι έξοδες*.

(γ) εξαιτίας της αδυναμίας ένταξης σε κλιτικό παράδειγμα, παραγωγή ανύπαρκτων τύπων: *την οδός, στην λεωφόρος*.

6. ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ

Τα ουσιαστικά σε *-ος*, πληθ. *-οι* μπορεί να είναι είτε αρσενικά, είτε θηλυκά είτε κοινού γένους. Και στις τρεις περιπτώσεις ακολουθούν την ίδια κλίση στον ενικό και πληθυντικό.

- Αρσενικά ουσιαστικά σε *-ος*: Τα ουσιαστικά αυτής της πολυπληθούς κατηγορίας μπορεί να είναι είτε οξύτονα (*ουρανός*), είτε παροξύτονα (*χώρος*), είτε προπαροξύτονα (*άνθρωπος*).
- Θηλυκά ουσιαστικά σε *-ος*: Τα ουσιαστικά αυτά έχουν κατά κύριο λόγο λόγια προέλευση. Η κλητική τους σπανίζει. Μπορεί να είναι είτε οξύτονα (*οδός*), είτε παροξύτονα (*λεωφόρος*), είτε προπαροξύτονα (*ήπειρος*).
- Ουσιαστικά σε *-ος* κοινού γένους: Τα ουσιαστικά αυτά είναι κατά βάση δηλωτικά επαγγέλματος. Μπορεί να είναι είτε αρσενικά είτε θηλυκά ανάλογα με το φύλλο του προσώπου στο οποίο αναφέρονται: *ο ηθοποιός* (άνδρας) – *η ηθοποιός* (γυναίκα).

Το γένος στα ουσιαστικά αυτά διακρίνεται μόνο από το άρθρο ή από την κλίση των άλλων στοιχείων που τα προσδιορίζουν:

ο καλός άνθρωπος – **η** καλή μέθοδος

ο μεγάλος ηθοποιός – **η** μεγάλη ηθοποιός

Και οι τρεις περιπτώσεις κλίνονται σύμφωνα με το παρακάτω παράδειγμα:

	Ενικός	Πληθυντικός
Ονομαστική	-ος	-οι
Γενική	-ου	-ων
Αιτιατική	-ο	-ους
Κλητική	-ε	-οι

7. ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ

Απαιτείται εξάσκηση των θηλυκών και των ουσιαστικών κοινού γένους με άρθρα και επίθετα που συμφωνούν ώστε να εμπεδωθεί το γένος τους:

η μεγάλη είσοδος, στην εθνική οδό, της καλής ηθοποιού

8. ΣΥΝΔΕΣΗ ΜΕ ΣΥΝΑΦΗ ΘΕΜΑΤΑ

ΜΠ4: Το γένος

ΑΤ58: Συμφωνία στοιχείων μέσα στην ονομαστική φράση

9. ΠΑΡΑΠΟΜΠΕΣ ΣΕ ΥΛΙΚΟ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Γλωσσικές Ασκήσεις: 44, 72-73, 76, 86-89.